

امَلَكَةُ اِسْلَامِيْ اَفْغَانِسْتَانِ

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست عمومی ارشاد و انسجام مساجد

موضوع خطابت روز جمعه و تقریر و بیان

تحریر شده که به تمام خطباء مرکز و ولایات

به هر دو زبان ملی کشور (دري و پشتو) ارسال میگردد

۲۶ / رجب المرجب / ۱۴۴۷ هـ، ق مطابق ۲۶ / جدی / ۱۴۰۴ هـ، ش

تشریح آیت مبارک (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً) و عملی نمودن اسلام بصورت کامل در جامعه.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، الرحمن الرحيم، مالك يوم الدين، ولي الصالحين، ورب الخلق أجمعين، والصلاة والسلام على إمام المرسلين، وقدوة الناس أجمعين، وحجة الله على الناس أجمعين، وعلى آله وأصحابه ومن سلك هدايتهم إلى يوم الدين، أما بعد:

قال الله سبحانه وتعالى: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ} (البقرة: ۲۰۸)

حضر محترم و شنودگان گرامی!

السلام عليكم ورحمت الله وبركاته!

حضر محترم! زندگی سرشار از سعادت و نیک‌بختی آن است که در اطاعت و فرمان‌برداری از احکام الله تعالی سپری شود، و زندگی آمیخته با زیان و خسارت آن است که در نافرمانی، سرکشی و مخالفت با احکام الله تعالی بگذرد. الله تعالی می‌فرماید: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ} (البقرة: ۲۰۸) ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید! به طور کامل در اسلام داخل شوید (در تطبیق همه احکام آن ادامه بدهید) و از گام‌های شیطان پیروی نکنید؛ بی‌گمان او برای شما دشمن آشکار است.

تشریح و توضیح آیه مبارکه: یعنی در ظاهر و باطن، در عقیده و عمل، تنها از احکام اسلام پیروی کنید، نه این که بر اساس رأی و عقل خود یا به گفته دیگران حکمی را بپذیرید.

امام طبری رحمه الله در تفسیر این آیه مبارکه می‌نویسد: ای مؤمنان! به تمام شریعت‌های اسلام عمل کنید و به الله تعالی به صورت قولی و عملی ایمان بیاورید، در ظاهر و باطن، و از پیروی گام‌های شیطان دست بردارید. (تفسیر الطبری، ۲۵۸/۴)

در سبب نزول این آیه، مفسرین نوشته‌اند که برخی از اهل کتاب، مانند عبدالله بن سلام، به پیامبر صلی الله علیه وسلم عرض کردند: اگر اجازه دهید، ما همچنان روز شنبه را بزرگ می‌داریم و گوشت و شیر شتر را ناپسند می‌دانیم. پس الله تعالی این آیه را نازل فرمود که: ای اهل کتابی که ایمان آورده‌اید! اکنون که اسلام را پذیرفته‌اید، عقاید و رسوم جاهلیت را ترک کنید و در تمام بخش‌های زندگی، احکام اسلامی و اوامر الهی را بر خود تطبیق نمایید و از اعمال جاهلی دوری کنید. (روح المعانی، ۹۷/۲)

اما باید دانست که در نصوص قرآنی، اعتبار به عموم لفظ است، نه به خصوص سبب؛ بنابراین، این آیه هم شامل کسانی می‌شود که از اهل کتاب بوده و سپس ایمان آورده‌اند، و هم شامل کسانی است که از ابتدا اسلام را پذیرفته‌اند. هدف و مقصود این آیه آن است که مسلمان واقعی و جامعه اسلامی حقیقی، جامعه‌ای است که به طور کامل از احکام و اوامر الله جل جلاله اطاعت کند و از تمام نواهی او دوری نماید. جامعه اسلامی واقعی آن است که مردم در آن، احکام الهی را در زندگی خود عملی ساخته و از منهیات الهی پرهیز کرده باشند. هر کس از اوامر الهی سرپیچی کند، در حقیقت فرمان شیطان را پذیرفته است؛ و هر کس از گام‌های شیطان پیروی کند، گمراه می‌شود و از یاری و محبت الهی محروم می‌گردد.

جامعه اسلامی واقعی آن جامعه‌ای است که مسلمانان در غم و شادی خود، مطابق شریعت رفتار کنند. مسلمان واقعی و جامعه اسلامی حقیقی آن است که هرگاه حکم الله تعالی را بشنود، بی‌درنگ آن را عملی کند، و هرگاه کاری مخالف شریعت باشد، از آن دوری گیرند.

مسلمان واقعی کسی است که در تمام حالات زندگی، مراقب اوامر و نواهی الله تعالی باشد و در پنهان و آشکار، همواره احکام الهی را رعایت کند.

موفقیت در دنیا و آخرت نصیب آن مسلمان و آن جامعه اسلامی می‌شود که فرمان‌های الله تعالی را بپذیرد و در برابر او تسلیم باشد.

به مسلمان دستور داده شده است که به صورت کامل در برابر اوامر و شریعت‌های الله تعالی تسلیم شود.

الله جل جلاله می‌فرماید: (وَأْمُرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ) (الأنعام: ۷۱)

ترجمه: و ما مأمور شده‌ایم که در برابر پروردگار جهانیان تسلیم باشیم.

الله جل جلاله می فرماید: (لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْحُسْنَىٰ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ أَوَّلَتِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَيَتْسَمَّى الْمِهَادُ) (الرعد: ۱۸)

ترجمه: برای آنانی که دعوت پروردگارشان را اجابت کرده اند، حسنی (پاداش نیکو) است؛ و آنانی که دعوت پروردگار خود را اجابت نکرده اند (بالفرض) اگر همه آنچه در زمین است و همانند آن را نیز داشته باشند، البته همگی را برای رهایی خود از عذاب الهی فدیة خواهند داد. برای آنان حسابی سخت است و جایگاهشان جهنم است، و چه بد جایگاهی است.

در آیه مبارکه دیگری، الله تعالی می فرماید که اگر کسی از شریعت ها و اوامر الهی سرپیچی کند، در روز قیامت هیچ کس او را از گرفتاری الهی نجات نخواهد داد.

الله تعالی می فرماید: (اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ مَلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ) (الشوری: ۴۷)

ترجمه: دعوت پروردگار خود را اجابت کنید، پیش از آن که روزی فرا رسد که بازگشتی از سوی الله برای آن نباشد؛ در آن روز نه پناهگاهی دارید و نه میتوانید انکار کنید.

جامعه اسلامی واقعی آن است که در آن، در تمام بخش های زندگی، تعالیم و رهنمودهای اسلامی رعایت شده و به طور کامل تابع اسلام باشد؛ و این همان حالتی است که انسان خود را به احکام الله تعالی و رسول او تسلیم می کند.

اگر مسلمان خود را به اوامر و احکام الله جل جلاله تسلیم سازد، در حقیقت به آیه مبارکه {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً} عمل کرده و به فرمان الهی لبیک گفته است، و به صورت حقیقی از رسول الله صلی الله علیه وسلم پیروی نموده است.

رسول الله صلی الله علیه وسلم تمام زندگی خود را به الله جل جلاله تسلیم کرده بود؛ گردن خود را به احکام و اوامر الهی نهاده و به قضا، فرمان ها و نواهی الله تعالی کاملاً راضی بود. هرگاه فرمان یا نهی ای از سوی الله تعالی می آمد، نخستین کسی که آن را بر خود عملی می کرد، خود پیامبر صلی الله علیه وسلم بود.

همچنین صحابه کرام رضی الله عنهم، که شاگردان پاک مکتب نبوت بودند، گام به گام در پی پیامبر خود حرکت می کردند.

هرگاه آیه ای نازل می شد و حکم الهی به آنان می رسید، همانند پیامبرشان بی درنگ و بدون چون و چرا آن حکم را می پذیرفتند و در زندگی خود اجرا می کردند.

در میان صحابه کرام کسی نبود که نسبت به فرمان الله تعالی یا حکم رسول الله صلی الله علیه وسلم تردید یا سستی به دل راه دهد. روزی حضرت عمر فاروق رضی الله عنه فرمود: اللَّهُمَّ بَيْنَ لَنَا فِي الْخَمْرِ بَيَانَ شِفَاءٍ، فَزَلَّتِ اللَّيْلُ فِي الْمَائِدَةِ: (إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ - وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ)

[المائدة: ۹۱] فَدَعِيَ عُمَرُ فَقَرَأَتْ عَلَيْهِ فَقَالَ: "انْتَهَيْنَا انْتَهَيْنَا" [الترمذي: ۳۰۴۹]. سنن الترمذي ت شاکر (۵/ ۲۵۴)

ترجمه: «بارالها! دربار شراب برای ما بیانی شفافبخش و روشن نازل فرما.» پس آیه‌ای که در سور مائده است نازل شد: (إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ - وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنتَهُونَ) المائدة: ۹۱

سپس حضرت عمر رضی الله عنه فراخوانده شد و آیه مذکور برایش تلاوت گردید. او فوراً گفت: «انتهینا انتهینا» (یعنی: باز ایستادیم، باز ایستادیم). [الترمذی: ۳۰۴۹ - سنن الترمذی، شرح شاكر ۲۵۴/۵] پیش از تحریم شراب، نوشیدن آن کاری کاملاً عادی بود و در میان مردم رواج داشت؛ به یکدیگر در مهمانی‌ها شراب می‌دادند، و ترک آن بسیار دشوار به نظر می‌رسید.

در حدیثی آمده است: عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، كُنْتُ سَاقِي الْقَوْمِ فِي مَنْزِلِ أَبِي طَلْحَةَ، وَكَانَ خَمْرُهُمْ يَوْمَئِذٍ الْفَضِيخَ، فَأَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُنَادِيًا يُنَادِي: «أَلَا إِنَّ الْخَمْرَ قَدْ حُرِّمَتْ» قَالَ: فَقَالَ لِي أَبُو طَلْحَةَ: اخْرُجْ، فَأَهْرِقْهَا، فَخَرَجْتُ فَهَرَقْتُهَا، فَجَرَتْ فِي سِكَكِ الْمَدِينَةِ (صحيح البخارى ۱۳۲/۳)

ترجمه: حضرت انس رضی الله عنه روایت می‌کند: که من ساقی یک قومی بودم در خانه ابوطلحه رضی الله عنه، و شراب مشهور آنان در آن زمان بنام «فضیخ» (نوعی شراب) بود. پس رسول الله صلی الله علیه وسلم دستور داد تا اعلان‌کننده‌ای ندا دهد: «آگاه باشید! همانا شراب حرام گردید.» حضرت انس می‌گوید: ابوطلحه به من گفت: بیرون برو و آن را بریز. من بیرون رفتم و شراب را ریختم، و آن چنان جاری شد که در کوچه‌های مدینه روان گردید.

همچنین نمونه‌های فراوانی از پذیرش و تسلیم زنان صحابی در برابر احکام شریعت وجود دارد. در حدیثی آمده است: عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ لَمَّا نَزَلَتْ (يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَاسِيَّهِنَّ) خَرَجَ نِسَاءُ الْأَنْصَارِ كَأَنَّ عَلَى رُءُوسِهِنَّ الْغُرَبَانَ مِنَ الْأَكْسِيَّةِ (سنن أبي داود ۱۰۵/۴)

ترجمه: حضرت ام‌سلمه رضی الله عنها می‌فرماید: هنگامی که آیه فرضیت حجاب (يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَاسِيَّهِنَّ) نازل شد، زنان انصار از خانه‌های خود بیرون آمدند، در حالی که چادرهای خود را بر سر انداخته بودند؛ به گونه‌ای که گویا به سبب آن پوشش‌ها، پندگانی بر سرهایشان نشسته است.

همچنین صحابه کرام سخنان پیامبر صلی الله علیه وسلم را با چنان سرعتی عملی می‌کردند که نظیر نداشت. در حدیث شریف آمده است: عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَلَسَ عَلَى الْمِنْبَرِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فَلَمَّا جَلَسَ قَالَ: «اجْلِسُوا» ، فَسَمِعَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ رَوَاحَةَ قَوْلَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اجْلِسُوا» ، فَجَلَسَ فِي بَنِي غَنَمٍ، فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ ذَاكَ ابْنُ رَوَاحَةَ جَالِسٌ فِي بَنِي غَنَمٍ، سَمِعَكَ وَأَنْتَ تَقُولُ لِلنَّاسِ: «اجْلِسُوا» ، فَجَلَسَ فِي مَكَانِهِ. وفي رواية: فَمَرَّ بِهِ النَّبِيُّ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- فَقَالَ لَهُ: مَا شَأْنُكَ؟ قَالَ: سَمِعْتُكَ تَقُولُ: اجْلِسُوا فَجَلَسْتُ، فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ-: زَادَكَ اللَّهُ طَاعَةً" المعجم الأوسط (۹/ ۶۲)، مصنف عبد الرزاق: ۵۳۶۷.

ترجمه: از حضرت عایشه رضی الله عنها روایت است که فرمود: پیامبر صلی الله علیه وسلم روز جمعه بر منبر نشستند و هنگامی که نشستند فرمودند: «بنشینید». عبدالله بن رواحه رضی الله عنه این سخن پیامبر صلی الله علیه وسلم را شنید، پس در حالی که (از مسجد نبوی بیرون بود) در محل بنی غنم نشست. به پیامبر صلی الله علیه وسلم خبر داده شد که: ای رسول خدا! این عبدالله بن رواحه است که در محل بنی غنم نشسته است؛ او از شما شنید که به مردم فرمودید «بنشینید»، پس به سبب شنیدن سخن شما همان جا نشست.

در روایت امام عبدالرزاق آمده است که پیامبر صلی الله علیه وسلم از کنار عبدالله بن رواحه گذشتند و به او فرمودند: «اینجا چه می کنی؟» عبدالله بن رواحه رضی الله عنه عرض کرد: من از شما شنیدم که فرمودید «بنشینید»، پس من نیز همان جا نشستم. پیامبر صلی الله علیه وسلم به او فرمودند: «خداوند اطاعتت را افزون گرداند.»

اگر به اسلام صحابه کرام بنگریم، به روشنی درمی یابیم که آنان همواره در انتظار فرمان الله تعالی و رسول او بودند، و به محض شنیدن حکم، بی درنگ آن را در زندگی خود عملی می کردند؛ زیرا الله تعالی می فرماید: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ) (آل عمران: ۱۰۲)

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده اید! از الله بترسید آنطوری که سزاوار ترسیدن از اوست، و نباید بمیرد مگر آنکه مسلمان باشید و تا سرحد مرگ به احکام اسلام پا بند باشید.

امام ابواللیث سمرقندی در تفسیر این آیه می گوید: ترس حقیقی از الله آن است که او به درستی اطاعت شود، و حتی به اندازه یک چشم برهم زدن نیز نافرمانی او صورت نگیرد؛ شکر او به جا آورده شود و حتی به اندازه چشم برهم زدن ناسپاسی نشود؛ و الله همواره یاد گردد و حتی به اندازه یک چشم برهم زدن از یاد او غفلت نشود. (بحر العلوم، ۱/۲۵۹)

البته اعمال به اندازه توان انسان از او خواسته شده است.

اسلامی که پیامبر صلی الله علیه وسلم برای ما آورده است، تنها مجموعه ای از پندها یا چند آداب و اخلاق نیست؛ بلکه اسلامی که الله تعالی برای ما برگزیده است، علاوه بر ارشادات سودمند و اخلاق والا، مجموعه ای است از: عقیده پاک، شعائر دینی، احکام شرعی، قانون عادلانه، اصول زندگی فردی، اصول زندگی اجتماعی، سیاست درست، نظام دولت و شریعت، تجارت و صنعت، و احکام مربوط به دنیا و آخرت.

اسلام در حقیقت عبارت است از تسلیم کامل در برابر اوامر الله تعالی و شریعت او؛ اطاعت از فرمان و نهی الهی، و پیروی از منهجی که الله تعالی نازل کرده است، بدون هیچ شک و تردید.

فوائد و خواسته‌های آیه مبارکه (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السَّلَامِ كَافَّةً):

تقاضا و فایده اول: تسلیم شدن کامل در برابر اوامر و شریعت‌های الله جل جلاله و عملی ساختن آن‌ها در فرد و جامعه.

الحمد لله، همه ما بندگان الله تعالی هستیم و شرف بندگی الله زمانی تحقق می‌یابد که انسان مطیع الله تعالی باشد و به صورت کامل در برابر اوامر الهی سر تسلیم فرود آورد؛ به گونه‌ای که تمام اعضا و جوارح انسان تابع فرمان الله تعالی گردد، و در برابر او خضوع و خشوع اختیار کند، و در ظاهر و باطن با یقین کامل باور داشته باشد که مالک حقیقی و فرمانروای واقعی تمام احکام و فیصلات، تنها الله تعالی است.

انسان باید در تمام بخش‌های زندگی، شریعت‌ها، احکام و اوامر الله تعالی و رسول او محمد صلی الله علیه وسلم را بر خود تطبیق کند، نه این که فقط احکامی را که مطابق میل اوست بپذیرد و احکامی را که خوشایند نفسش نیست ترک کند و برای فرار از آن‌ها بهانه‌ها و توجیه‌های گوناگون بیاورد. در جامعه اسلامی، تنها همان احکامی باید اجرا شود که الله تعالی و رسول او فرمان داده‌اند. مقصود از داخل شدن در اسلام این است که انسان تمام دستورات و مأموریت‌های الله تعالی و رسول او محمد صلی الله علیه وسلم را بدون هیچ تبعیض و تفریقی بپذیرد.

مفهوم (ادْخُلُوا فِي السَّلَامِ كَافَّةً) این است که تمام احکام دین را بدون استثنا در زندگی خود عملی سازید و هیچ حکم دینی را رها نکنید، بلکه همه آن‌ها را در زندگی پیاده نمایید؛ و احکام شرعی را تابع خواست مردم یا تمایلات شخصی خود نسازید. زیرا اگر انسان احکام الهی و شریعت را تابع نفس خویش قرار دهد، در حقیقت از شیطان پیروی کرده است. شیطان می‌خواهد انسان را از عبادت و اطاعت پروردگارش دور سازد؛ همان گونه که اهل کتاب چنین می‌کردند: هر حکمی را که مطابق میل‌شان بود اجرا می‌کردند، و آنچه را با خواست‌شان سازگار نبود، ترک می‌نمودند و برای آن حیل‌ها و راه‌های گریز می‌جستند.

الله تعالی این رفتار آنان را نکوهش کرده و می‌فرماید: (أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ) (البقرة: ۸۵)

ترجمه: آیا به بخشی از کتاب تورات ایمان می‌آورید و به بخشی کفر می‌ورزید؟ برای کسی از شما که در دنیا چنین کند جز خواری و رسوائی نیست؛ و روز قیامت به سخت‌ترین شکنجه و عذاب برگردانیده میشود.

بلکه مقتضای این آیه مبارکه آن است که مؤمن حقیقی کسی است که کاملاً مطیع و منقاد الله تعالی باشد، و تصمیم‌ها و احکام الله و رسول او را با جان و دل بپذیرد و هیچ گونه سرپیچی از آن نکند.

الله جل جلاله می‌فرماید: (وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا) (الأحزاب: ۳۶)

ترجمه: و هیچ مرد مؤمن وزن مؤمنه در کاریکه الله و پیامبرش در آن فیصله کرده باشد اختیاری از خود ندارند و کسیکه از الله و پیامبرش نافرمانی کند در حقیقت به گمراهی آشکار گرفتار شده است.

برای مسلمانان و جامعه اسلامی، هیچ صلاح و رستگاری ای جز در پذیرش احکام الله تعالی وجود ندارد، و مسلمان تا زمانی که اوامر الهی را از صمیم قلب نپذیرد، به استقامت و خیر واقعی نخواهد رسید.

الله تعالی درباره ویژگی مؤمنان کامیاب می‌فرماید: (إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا) (النور: ۵۱)

ترجمه: سخن مؤمنان، هنگامی که به سوی الله و رسولش فراخوانده می‌شوند تا میان آنان داوری کند، تنها این است که می‌گویند: شنیدیم و اطاعت کردیم.

همان‌گونه که حضرت ابراهیم علیه السلام چنین کرد: (إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ) (البقرة: ۱۳۱)

ترجمه: هنگامی که پروردگارش به او فرمود: تسلیم شو، گفت: در برابر پروردگار جهانیان تسلیم شدم.

یعنی الله تعالی به او فرمود: با اخلاص تسلیم شو و خود را به فرمان الله بسپار؛ و ابراهیم علیه السلام پاسخ داد: خود را به پروردگار همه آفریدگان تسلیم کردم.

تقاضا و فایده دوم: عملی ساختن اسلام در زندگی و پیروی از اوامر اسلامی، نشانه و معیار ایمان است:

هر کس به احکام و فیصلات الله تعالی و رسول او گردن نهد، این کار نشان‌دهنده ایمان کامل اوست.

الله تعالی می‌فرماید: (قَالَ رَبُّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا) (النساء: ۶۵)

ترجمه: اینچنین نیست؛ به پروردگارت قسم که آنها مؤمن واقعی نمیشوند تا آنکه در حل اختلافات شان تو را حکم و داور مقرر کنند؛ باز در دل خود هیچ گونه دلتنگی راجع به حکم و قضاوت تو نیابند و در برابر فیصله تو کاملاً تسلیم گردند.

تقاضا و فایده سوم: در تسلیم شدن به الله تعالی، نجات بنده نهفته است:

تسلیم شدن در برابر الله تعالی، سبب نجات از عذاب و خشم الهی است. کسی که خود را به فیصلات الهی بسپارد، همواره در امان از عذاب الله تعالی خواهد بود، بلکه داخل در پیمانی می‌شود که الله تعالی او را عذاب نخواهد کرد.

الله تعالی می‌فرماید: (وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى) (لقمان: ۲۲)

ترجمه: و هرکی روی خویش را به سوی الله متوجه کند در حالیکه محسن باشد به تحقیق به دست آویز بسیار محکمی چنگ

زده است و سر انجام کارها به سوی الله است. ابن کثیر در تفسیر این آیه می‌نویسد: (أَيُّ فَقَدِ اخْذَ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ مَتِينًا لَا

يُعَذِّبُهُ) (تفسیر ابن کثیر، دار الفکر، ۵۴۵/۳)

یعنی: او پیمانی استوار از سوی الله گرفته است که او را عذاب نخواهد کرد.

چهارمین فایده: تسلیم شدن در برابر احکام اسلامی، سبب برکت در جان و مال می‌شود:

کسی که به احکام اسلام تسلیم شود و از دل به فیصلات الله تعالی راضی باشد، این رضایت موجب برکت در نفس و مال او می‌گردد.

در حدیث شریف آمده است: عن أنس بن مالك رضي الله عنه يقول اشتكى ابن لبي طلحة قال فمات وأبو طلحة خارج فلما رأت امرأته أنه قد مات هيأت شيئاً ونحتته في جانب البيت فلما جاء أبو طلحة قال كيف الغلام قالت قد هدأت نفسه وأرجو أن يكون قد استراح وظن أبو طلحة أنها صادقة قال فبات فلما أصبح اغتسل فلما أراد أن يخرج أعلمته أنه قد مات فصلّى مع النبي صلى الله عليه وسلم ثم أخبر النبي صلى الله عليه وسلم بما كان منهما فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لعلى الله أن يبارك لكما في ليلتكما قال سفيان فقال رجل من الأنصار فرأيت لهما تسعة أولاد كلهم قد قرأ القرآن . صحيح البخاري ت (٢٤٨/ ٣)

ترجمه: از حضرت انس بن مالک رضی الله عنه روایت است که فرمود: فرزند ابوطلحه رضی الله عنه به بیماری مبتلا شد. حضرت انس رضی الله عنه می‌گوید: آن کودک از دنیا رفت، در حالی که ابوطلحه رضی الله عنه در سفر بود. هنگامی که همسر ابوطلحه دید کودک وفات کرده است، او را آماده ساخت و در گوشه‌ای از خانه قرار داد.

وقتی ابوطلحه رضی الله عنه بازگشت، پرسید: حال آن پسر چگونه است؟ همسرش گفت: نفسش آرام شده است و امیدوارم که استراحت کرده باشد. ابوطلحه گمان کرد که همسرش راست می‌گوید، پس با او هم‌بستر شد.

وقتی صبح شد، ابوطلحه غسل کرد و خواست از خانه بیرون شود، همسرش او را آگاه ساخت که آن کودک وفات کرده است. سپس ابوطلحه رضی الله عنه با رسول الله صلی الله علیه وسلم نماز خواند و بعد ماجرای را که برای آنان رخ داده بود به پیامبر صلی الله علیه وسلم خبر داد. پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «امید است که الله متعال در آن شب برای شما برکت قرار داده باشد.» سفيان بن عيينه رحمه الله می‌گوید: مردی از انصار گفت: من دیدم که از آنان نه فرزند به دنیا آمد که همه قرآن کریم را می‌خواندند.

بَارَكَ اللَّهُ لِي وَلَكُمْ فِي الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ، وَنَفَعَنَا بِمَا فِيهِ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ، أَقُولُ قَوْلِي هَذَا، وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ، إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ.